

Verbs irregulars de la tercera conjugació

Constitueixen la tercera conjugació tots aquells verbs l'infinitiu dels quals acaba en **-IR**. Aquesta conjugació, al seu torn, divideix els seus verbs en dos grups: **purs i incoatius**. Recordeu que són purs els verbs que segueixen la conjugació del model SENTIR, i són incoatius els que es conjuguen com PARTIR.

La diferència entre la conjugació d'aquests dos tipus de verbs afecta tres temps verbals únicament: PRESENT D'INDICATIU, PRESENT DE SUBJUNTIU i IMPERATIU.

Us oferim el model d'aquests tres temps verbals perquè els recordeu.

Verbs purs (*dormir, sentir⁸, muntir, cruixir...*):

PRESENT		IMPERATIU
INDICATIU	SUBJUNTIU	-----
sent	senta	sent
sents	sentes	senta
sent	senta	sentim
sentim	sentim	sentiu
sentiu	sentiu	senten
senten	senten	

Verbs incoatius⁹:

⁸ Els verbs derivats de *sentir* també segueixen el model pur de conjugació amb l'excepció dels verbs *assentir* i *dissentir*, que es conjuguen amb la forma incoativa.

⁹ Les formes marcades en negreta són les que recomanem en un text formal.

PRESENT		IMPERATIU
INDICATIU	SUBJUNTIU	----- parteix o partix partesca o partisca partim partiu partesquen o partisquen
partisc o partesc partixes o parteixes partix o parteix partim partiu partixen o parteixen	partisca o partesca partisques o partesques partisca o partesca partim partiu partisquen o partesquen	

Alguns verbs, com el verb LLEGIR, poden conjugar-se indistintament segons el model pur o l'incoatiu. Aquests verbs són: *afegir, engolir, escopir, fregir, mentir, renyir, teixir, tenyir i vestir*.

LLEGIR
jo llig o llegesc (o llegisc) tu lliges o llegeixes (o llegixes) ell/a llig o llegeix (o llegix) nosaltres llegim vosaltres llegiu ell /elles lligen o llegeixen (o llegixen)

Haureu d'anar amb compte, però, amb les irregularitats que presenta aquesta conjugació. Els verbs irregulars de la tercera conjugació es divideixen en tres grups:

A) **Verbs que canvien la vocal del radical:** són verbs que presenten una alternança O/U, E/I en determinats temps verbals. El canvi es produeix quan la vocal del radical esdevé tònica. Fixeu-vos en l'exemple:

cosir ⇒ <i>cus</i>	però	<i>cosim</i>
llegir ⇒ <i>llija</i>	però	<i>llegim</i>
tossir ⇒ <i>tus</i>	però	<i>tossiu</i>

Els principals verbs en què es produeix aquest canvi són: afegir, collir, cosir, engolir, escopir, fregir, llegir, renyir, tenyir, tossir, sortir i vestir.

Verbs especialment irregulars: *eixir, tenir i venir*.

7.7 Exercicis

1. Completeu els buits de les frases següents amb la forma conjugada dels verbs que hi ha entre parèntesis:

- a) Els xiquets _____ (TOSSIR) tant perquè estan refredats.
- b) Si no t'agrada, _____ (ESCOPIR) el que tens a la boca dins d'aquell got.
- c) Si vols assistir al curs, demana-li que t'_____ (AFEGIR) en la llista.
- d) Ja està bé, calla i _____ (LLEGIR).
- e) No m'agrada que es _____ (TENYIR) els cabells de roig, però ell se'ls hi _____ (TENYIR).
- f) Sempre _____ (LLEGIR) novel·les de terror, deu ser que li agraden molt.
- g) _____-te (ENGOLIR) la càpsula amb un poc d'aigua.
- h) Demana-li que _____ (SORTIR) i nosaltres també _____ (SORTIR).
- i) Vosaltres, _____ (OBRIR) la finestra i tanqueu la porta!
- j) Voleu que _____ (OBRIR) la boca i us diga tot el que sé?
- k) M'han dit que _____ (OMPLIR) el got d'aigua.
- l) Els has demanat que _____ (OBRIR) el correu a primera hora del matí?
- m) No _____ (OMPLIR) tant la piscina que no hi cap més aigua.

2. Ompliu els buits de les frases següents amb la forma corresponent del verb EIXIR:

- a) Jo _____ de casa cada dia a les vuit.
- b) Si _____ prompte del teatre, podríeu passar per casa.
- c) El gat ha _____ per aquell forat.
- d) Fa tres hores que n'està _____ aigua.
- e) _____ de seguida, que l'autobús està esperant-vos.
- f) És possible que nosaltres _____ a passejar a poqueta nit.
- g) Tu _____ demà prompte de la fàbrica?
- h) Vicent _____ a les cinc de Castelló i arribà a València a les cinc i mitja.
- i) No sabia quan _____ de la presó.
- j) Em va preguntar si nosaltres encara _____ junts l'any passat.
- k) Au, tu, _____, que es fa tard i ve plovent.
- l) El sol _____ demà a les 7:13.
- m) Ens va dir que demà ells _____ de treballar a les 10 de la nit.
- n) L'eixida era a les nou, però nosaltres _____ amb un quart de retard.

3. Feu el mateix amb el verb TENIR:

- a) Joan sempre guanya perquè _____ molta sort.
- b) Si _____ una mica més de paciència, deixaries les coses millor acabades.
- c) Aquest matí he estat tan enfaenat que no _____ temps d'esmorzar.

- d) _____ diners com en _____, no sé de què es queixen.
- e) Si _____ alguna cosa a dir, digueu-la, no _____ vergonya.
- f) El meu avi, quan va morir _____ 92 anys.
- g) Vam decidir que quan _____ temps i ganes, hi aniríem.
- h) Pere, _____ present que encara que nosaltres no _____ possibilitats d'anar-hi, en _____ tantes ganes com tu.
- i) Si no t'afanyes una miqueta, no _____ temps d'agafar el primer tren.
- j) Encara que _____ diners de sobres, no me'ls gastaria en una cosa així.
- k) Qui _____ pressa, ja pot acabar.
- l) Recorde que quan eres més menut _____ un tren elèctric preciós.

4. Feu el mateix amb el verb VENIR:

- a) Mercé, no vull que _____ més.
- b) Si no tinguérem tant de fred _____ més sovint.
- c) _____ cap ací he vist un accident.
- d) Ja heu _____? Em pensava que arribaríeu més tard.
- e) Pere sempre _____ tard, però avui ha _____ d'hora.
- f) Avui no puc _____. Ja _____ demà.
- g) No m'agradava que vosaltres _____ junts.
- h) Corre, afanya't. Si no _____ aviat, s'emportaran tots els mobles.
- i) Si vosaltres no _____ amb mi, jo tampoc _____ amb vosaltres.
- j) Això és un cas; el dia que _____ jo, tu no _____; el dia que _____ tu, sóc jo qui no pot _____; i el dia que tant tu com jo _____, resulta que el qui no _____ és el jutge.